

הסתדרות תלמידי ישיבת טלש דקליבלנד

ALUMNI ASSOCIATION OF TELSHE YESHIVA

28400 EUCLID AVENUE : : WICKLIFFE, OHIO 44092
TEL. (216) 943-5300

כס"ד

AUGUST 1993

MONTHLY BULLETIN

אב תשנ"ג

מורנו הרב רבי חיים שטיין שליט"א - ראש ישיבה ומנהל רוחני

מילי דהספיידא על הגר"ד ליפשיץ זצ"ל - אב"ד סובאלק

מתוך שיעור דעת שנאמר בישיבת שחוקדש לזכרונו

אמרו חז"ל (מ"ק כ"ה א'): חכם שמת הכל קרוביו, הכל קרוביו סלקא דעתך, אלא אימא כקרוביו. ותרמב"ם (הל' אבילות פ"ט הי"א) הביא מאמר חז"ל כצורתו הראשונה: חכם שמת הכל קרוביו. והקשה עליו הכס"מ דהלא הגמרא חזרה מזה ופירשה דהיינו כקרוביו. וצ"ל שחז"ל הגדירו שאדם העומד במדרגה הנכונה צריך להרגיש במיתת חכם שהוא קרובו של החכם ממש, כיון שלמד ממנו כ"כ הרבה בחייו, אלא שהקשה הגמרא: קרוביו סלקא דעתך, היינו שאי אפשר לכל אדם לעמוד בדרגה זו שירגיש פטירת החכם כפטירת קרובו ממש, ותי': כקרוביו. אבל תרמב"ם הביא המאמר בצורתו האידיאלית: חכם שמת הכל קרוביו.

הרב דוד ליפשיץ, סובאלקער רב ז"ל, היה מבקר את הישיבה מפעם לפעם, וכל אחד ואחד שהיה לו מו"מ עמו בטח שנתרשם מאהבת התורה ואהבת הבריות שלו. ואם על כל חכם אמרו חז"ל הכל קרוביו, ק"ו בן בנו של ק"ו להרב המנוח ז"ל, שהשפיע עלינו בעבודת ה', שעלינו להרגיש כקרוביו.

אני הכרתי את הרב דוד ז"ל זה מכבר הרבה שנים לגאון עצום בכל חלקי התורה, למשפיע בחסד עליון בדברים היוצאים מן הלב. אבל נתחדש לי בעת מחלתו איך שרבים מתלמידיו מסורים לו בלב ונפש. ודבר זה, מדה כנגד מדה, נבע ממסירותו ואהבתו לתלמידיו, וההתקשרות ביניהם היתה עד להפליא. אחד מתלמידיו כמעט שלא זז מידו כל משך חוליו האחרון, וכשנפטר נסע הארון לירושלים - נסעו אתו בתו, חתנו, ואותו התלמיד, באומרו שאי אפשר לו להפרד מעם רבו! אותו התלמיד העיד על עצמו שלא עשה דבר כל ימי חייו בלי להתיעץ עם רבו, ובכל פעם - חוץ מפעם אחד - עשה ע"פ עצת רבו. ואותו הפעם שלא נשמע לרבו (שיעץ לו ללמוד עוד שנה בארה"ב טרם שילך לא"י ללמוד, והוא הלך לא"י מיד ולא המתין), היה מתחרט עליו כל ימיו. ומתוך מעשים כאלו אפשר לדעת כח השפעתו ואהבתו החמה לתלמידיו.

אמרו חז"ל (כתובות ק"ג ב') על יהושפט המלך כשהיה רואה תלמיד חכם היה עומד מכסאו ומחבקו ומנשקו וקורא לו רבי רבי מרי מרי, ובגליון הש"ס לרעק"א שם הביא ד' הילקוט (מלכים ב' א' ס"ו רכב): תנא דבי אליהו מפני מה זכה אליהו ז"ל שהחיה את המת לפי שעשה וכו' וכשהיה רואה בני אדם צדיקים היה מגפן ומחבקו ומנשקו. כל מי שידע התנהגות הרב דוד ליפשיץ ז"ל עם תלמידיו היה מכיר שהיא היתה מעין התנהגותם של אליהו ויהושפט. הוא העריך את תלמידיו, ומפני זה הם היו מסורים לו. לפני שנתיים, עשה המוסד "עזרת תורה" הבנקט השבעים וחמש, ואורח הכבוד היה הרב דוד ז"ל, שהוא היה מסור לעזרת תורה בלב ונפש כל ימי חייו, עוד טרם שנתמנה לנשיא המוסד. המון תלמידיו באו לבנקט, וכשנפגש עמם שאל לכל אחד מהם על אופן לימודם ועל קביעות עתם לתורה, ונתגלה אז שהעמיד תלמידים לאלפים ולרבבות, ולא רק שלימדן תורה אלא שהתעניין במצבם ונתקרב להם בבחינת מחבקו ומנשקו.

הקב"ה ואף שטבל הנפטר יסורים נוראים בסוף ימי חייו, עלינו להכיר שאין להרהר אחרי מדותיו של הקב"ה. העולם חושב שמי שהוא מוטל על ערש דוי ואין ביכולתו לעשות שום דבר לעצמו אין לחיים שלו שום ערך. אבל השקפת התורה שונה. תחיים הוא הזמן שיוכל האדם להיות עבד ה'. מי שחי כל ימיו ע"פ התורה ומצוותיה ואח"כ נכנס למצב כזה שניטל ממנו היכולת לעשות שום דבר, בלי שום ספק עסוק הוא בשם מצוות תמידיות שמנה החינוך שאפשר לקיימן בכל רגע ורגע כמו מצות האמונה, יחודו, מוראו וכדומה. ובשאר מצבי החיים כשהאדם פעיל יש כמה וכמה מפריעים שמונעים אותו לשים לב שלם ליסודות אלו, ויכול אני להעיד שהנפטר ז"ל היה עוסק בכל רגע ורגע במצוות אלו שיוכל לקיימן בכל רגע ובזה מילא תכליתו בחיים עד הרגע האחרון.

יש עוד צד השוה בין פרה אדומה למיתת צדיקים. הפרה אדומה מטהרת את הטמאים ומטמאה את הטהורים, וכל מרביץ תורה ומקרב רחוקים צריך לדעת שעבודתו של טהרת טמאים עלולה שתשפיע עליו להפחית מקדושתו ומטהרתו, אבל הרב דוד ז"ל נשאר בקדושתו ובטהרתו ולא נפגם מעבודתו של קירוב רחוקים.

כשבא ר' דוד ז"ל לביקור כאן, היה תמיד הולך ומבקר את ראשי הישיבה ומכובדי הקהל בבתייהם. ואף שהיה יכול להפגש עמם אח"כ בישיבה, מ"מ הרגיש שמן הנימוס הוא שהוא ילך לקבל פניהם בבתייהם. דבר זה מורה על נועם מדותיו. א' מן המספידים בניו יורק, רבי אהרן סאלאוויצ'יק שליט"א, הגיד שכל פעם שהיה בא משיקאגו לניו-יורק והיה ר' דוד ז"ל רואהו קודם התפלה, היה בא ר' דוד אליו ופתח לו בשלום - ברוך הבא בשם ה'. פעם אחת לא רצה להטריח עליו, וחכה רבי אהרן עד פסוקי דזמרה קודם שנכנס לבית הכנסת. אבל הרב דוד ז"ל מצא היתר ובתוך פסוקי דזמרה הלך אליו כפעם בפעם ופתח לו "ברוך הבא בשם ה'". הנהגה כזו מורה על הנפשיות שלו ועל טוהר מדותיו.

פעם אחת הוגד לו שא' מתלמידיו אינו הולך בדרך הישר (ולא שיצא לתרבות רעה, ח"ו). נצטער מזה וזלגו עיניו דמעות על אסון רוחני כזה, ולא נח ולא שקט עד שמצא דרכים איך להחזירו לדרך המוטב. בדרך כלל, לא היה מחפש למגרעות תלמידיו, אלא השתדל להסתכל לצד הזכות ומעלת הנפש של תלמידיו ובזה העלן והגביהן מעל גבי הרע, וחייקם ואימצם. וכעין מה שאמרו חז"ל עה"פ לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, שאמר הקב"ה איני מסתכל בעבירות שבידם אלא במצוות שלהם.

ובאוה"ק פ' לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל היינו "הגם שעושים מצוות וכל עסקם בתורה אינם מרגישים שיש להם עמל, ע"ד אומרו עמל הוא בעיני אלא אדרבה כאדם המרויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה", ע"כ. וגם פירוש זה נאה לו, כל ימיו היה עסוק עם לימוד התורה, עשיית חסד

וקיום מצוות ה', ולא עף ולא ייגע. ואף פעם לא ישן שינה של צהרים. ופעם א' אירע שלא הרגיש טוב והוכרח לשכב באמצע היום ואמר לרבנית תבלח"ט שאל תגיד לאדם שהלך לישון כי הוא מרגיש שזהו חרפה ובזיון. כשחלה רבי אליעזר נכנסו ד' תלמידיו לבקרו (סנהדרין ק"א א') וכל אחד תיאר את רבי אליעזר באופן אחר. רבי אלעזר בן עזריה אמר עליו שטוב אתה לישראל מאב ואם. תלמידיו של הנפטר הגדול ז"ל הרגישו בחינה זאת - שרבים טוב להם מאב ואם.

מיתת צדיקים מכפרת בתנאי שהשומעים ירגישו את האבידה וערכה. בהסתלקות הרב הנפטר ז"ל נוצר חלל גדול בעולם התורה בכלל, ובפרט בדמות נעימות התורה. עלינו להתחזק בלימוד התורה ובעבודת ה' כדי שנמלא את החלל באופן שאפשר, להגדיל תורה ולהאדירה.